

ILUSTROWANY DZIENNIK ŚLĄSKI

POLSKA ZACHODNIA

Redaktor nac.: Edward Rumun, (tel. 350-85). Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, Batoiego 2 i Kościuszki 15. Tel. 308-78 i 304-26. Redaktor odpow.: Jan Brzeski.

Redakcja: Katowice, ul. Batoiego 4, parter. Telefony: do godz. 18-tej 337-67 i 350-85 po godz. 18-tej 304-26 i 308-78 Rękopisów nie zwraca się.	Administracja: Katowice, ul. Kościuszki 15, ofic. II p. Telefon: 337-67, 350-85. P. K. O. Katowice 303.551. Przyjmowanie abonamentu i ogłoszeń.	Reprezentacja: Chorzów: ul. Sienkiewicza 1, tel. 411-38. Bielsko: nad Niprem 2, Tel. 86-57. Lubliniec: Ogrodowa 3. Cieszyn: Stary Targ 4, II p. Tel. 1485 Rybnik, Al. 3 Maja 27, tel. 169.	Abonament z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową miesięcznie 2 zł 50 gr Przyjmują: Administracja, Reprezentacja, Pocšta (listowi), Agenci i Kioski.
--	--	--	---

CENNIK OGŁOSZEŃ: - za 1 m/m (1 tam - 70 m/m) na stronie tytułowej si 1,00, w tekście si. 0,80, nekrologi do 100 m/m - si. 0,50, 100-200 m/m za 1 m/m jednolatomowy si 0,80, ponad 200 m/m za 1 m/m jednolatomowy si 0,80, - Ogłoszenia w dziale ogłoszeniowym za 1 m/m (1 tam - 56 m/m) si 0,50. Drobne ogłoszenia w dziale ogłoszeniowym za słowo si 0,20 (dla poszukujących pracy si 0,10, matrymonia si 0,20).

Antykomunistyczny blok zastoną dla gospodarczej penetracji Niemiec i Włoch na obszarze Chin?

W Londynie krąży najróżnorodniejsze pogłoski, dotyczące osoby ambasadora von Ribbentropa oraz jego dalszej kariery. Mówiono mianowicie o przeniesieniu go na stanowisko ambasadora w Rzymie, o powołaniu na ważne stanowisko w stolicy Rzeszy, wreszcie o wyznaczeniu na mediatora w zatargu chińsko-japońskim. Ambasada niemiecka zdementowała wprawdzie te wiadomości, oświadczając, że o żadnej zmianie na stanowisku ambasadora nie ma mowy, jednakże - mimo to - wydaje się rzeczą wysoce prawdopodobną, że ambasador Ribbentrop naprawdę niezadługo opuści swe stanowisko w Londynie. Trudno się przy tym oprzeć wrażeniu, że **inicjatywa w tym względzie wyjdzie od czynników brytyjskich**, wśród niarodajnych bowiem kół brytyjskich nie ukrywają bynajmniej swego poważnego niezadowolenia z racji wystąpienia Ribbentropa w Rzymie.

W pewnych angielskich kołach politycznych panuje przekonanie, że zawarty przy

Bohaterskie kobiety chińskie, które narównie z mężczyznami walczą w obronie granic swego ojczyzny.

DALSZE SUKCESY JAPOŃCZYKÓW NA FRONCIE SZANGHAJSKIM

TOKIO. Ministerstwo wojny podaje, że wojska japońskie, które wylądowały w piątek na południe od Szanghaju, dotarły do Uanapu i znalazły się w rejonie położonym na południe od Suniekong. Chińczycy stracili tam 5 armat i pozostawili 1000 zabitych.

SZANGHAJ. Wojska japońskie zdołały przerzucić most na rzece Suczao na wysokości m. Czuczakião która zajęły 3 dni temu. Poważne posiłki japońskie przedprawiają się przez rzekę

Pogoda na poniedziałek

W dalszym ciągu pozostaje pochmurna i miejscami mglista z przejaśnieniami w ciągu dnia, zwłaszcza na wschodzie kraju. Dość ciepło (dnienne temperatura powyżej 10 st.). Wiatry południowe i południowo-wschodnie - dość słabe z prędkością około 30 km/godz. Widzialność rano słaba, dniami dość dobra. Podać ma chmur od 200 do 600 m.

czynnym współdziałaniem von Ribbentropa włosko-niemiecko-japoński pakt jest jedynie zastoną dla daleko ważniejszego porozumienia tych trzech mocarstw, dotyczącego podziału wpływów handlowych pomiędzy Niemcy i Włochy na obszarze Chin, jakie ewen-

Cele akcji japońskiej w Chinach

WARSZAWA. Bawiący przejazdem w Warszawie szef chińskiego wydziału japońskiego sztabu głównego płk. Tan-Takahashi na temat obecnego rozwoju sytuacji na Daprzylął grono dziennikarzy polskich, którym lekim Wschodzie, powiedział m. in, co następuje:

Akcja japońska w Chinach ma na celu: 1) Odciepcie Chin od wszelkich wpływów komunistycznych, 2) uregulowanie stosunków pomiędzy Mandżu-Kuo i Chinami, 3) otwarcie terenów dla ekspansji gospodarczej Japonii, której wytwórczość przemysłowa od chwili opanowania Mandżurii wzrosła trzykrotnie.

Zdaniem płk. Takahaszi 400-millionowy naród chiński nie jest usposobiony wrogo wobec Japończyków, zaś źródłem obecnego konfliktu są w pierwszym rzędzie wpływy komunistyczne w Chinach, oraz opór obecnych rządów Kuomintangu, liczących na poparcie Anglii.

Jeśli chodzi o bezpośrednie stosunki so-

tualnie podlegać będzie kontroli japońskiej. O ile tego rodzaju porozumienie zostało naprawdę zawarte, to - zdaniem angielskich kół politycznych - jest ono zwrócone bezpośrednio przeciw interesom W. Brytanii na dalekim wschodzie.

wiecko-japońskie - płk. Takahaszi oświadczył iż Japonia nie dąży do zbrojnego konfliktu ze Związkiem Sowieckim, jednak gotowa jest przeciwstawić się w najostrejszym sposób wszelkim próbom szerzenia wpływów komunistycznych na Dalekim Wschodzie. Płk. Takahaszi zaznaczył, że przed samym wybuchem obecnego konfliktu chińsko-japońskiego przybyły do Chin wielkie transporty materiałów wojennych z Władywostoku i z sowieckiej Azji Środkowej przez prowincję Sin-Kiang (Turkistan Chiński).

Zdaniem płk. Takahaszi obecne działania wojenne wojsk japońskich w Chinach przyczynią się do całkowitego wyjaśnienia stosunków sowiecko-japońskich w tym sensie, że albo Sowiety lojalnie uznają obecne stanowisko Japonii na kontyngencie azjatyckim i powstrzymają się od szerzenia komunizmu na Dalekim Wschodzie, albo też uznają za stosowne podjąć jawną interwencję, co oczywiście, oznaczaloby wojnę sowiecko-japońską.

Dookoła zaniechanej przez ks. Windsora podróży do Ameryki

WASZYNGTON. Podsekretarz stanu Welles bronił wczoraj stanowiska rządu wobec oskarżenia o obojętność w związku z zamierzoną podróżą księcia Windsora do Stanów Zjednoczonych. Welles podkreślił, że ks. Windsor nie był zaproszony oficjalnie przez rząd Stanów Zjednoczonych, lecz w razie jego i małżonki przyjazdu do Stanów Zjednoczonych, zapewnione byłyby wszelkie honory, udzielane członkom angielskiej rodziny królewskiej.

Deklaracja księcia Windsora, ogłoszona onegdaj w Paryżu, wywołała w amerykańskiej opinii publicznej silne wrażenie. Podkreśla się tu, że książę nie solidaryzuje się z jakimkolwiek systemem przemysłowym i że nie jest ani zwolennikiem ani przeciwnikiem

jakikolwiek doktryny politycznej czy rasowej. Przewodniczący Amerykańskiej Federacji Pracy Green, ogłosił komunikat, oświadczający, że jeżeli książę i księżna Windsor przybędą do St. Zjednoczonych, to spotkają się z najnajszczerzym i jak najgorętszym przyjęciem ze strony robotników. Komunikat dodaje, że krytyka, sformułowana przez Amerykańską Federację Pracy, zwrócona była wyłącznie przeciwko p. Bedaud, a nie przeciwko księciu Windsor. Komunikat Greena ukazał się w kilka godzin po kongresie robotników kanadyjskich, który wypowiedział się w tym sensie, że robotnicy kanadyjscy byłiby szczęśliwi, mogąc przyjąć księcia i księżnę Windsor, gdyby zechcieli oni przybyć do Kanady.

Saragossa pod gradem bomb

PARYŻ. - Z Barcelony donoszą, że rządowe siły powietrzne dokonały największego od czasu trwania wojny domowej nalotu na Saragossę. W godzinach porannych nad miastem pojawiło się 40 wielkich sowieckich bombowców, które rozpoczęły planowe bombardowanie ważniejszych obiektów. Wśród mieszkańców Saragossy, nie niepokojących od szeregu misyj przybrzez czerwone samoloty, wybuchła olbrzymia panika.

W pewnej chwili miastem wstrząsnął potężny huk. Jak oświadczyli lotnicy, uczestniczący w bombardowaniu, udało im się wysadzić w powietrze wielki magazyn amunicyjny.

Szkody powstałe w mieście wskutek bombardowania są olbrzymie. Ofiary w Indiach są prawdopodobnie bardzo wielkie.

Przez pracę i oszczędność do dobrobytu!

KSIĄŻECZKA OSZCZĘDNOŚCI

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KATOWICKIEGO KATOWICE, ul. POZTOWA 5

LOKALOWE 20.000.000 zł KONTOWE 24.000 MAJATKU WŁASNEGO 20.000.000 zł

Jan Lorentowicz akademikiem literatury

WARSZAWA. W dniach 6 i 7 listopada 1937 r. odbyły się zebrania Polskiej Akademii Literatury. W obradach wzięli udział: prezes Wacław Sieroszewski, wiceprezes Leopold Staff, sekret. gen. Juliusz Kaden-Bandrowski oraz akademik literatury Wacław Berent, Ferdynand Goetel, Karol Irzykowski, Kornej Makuszyński, Zofia Nałkowska, Zenon Miram-Przesmycki, Jerzy Szaniawski, Tadeusz Zieliński i Tadeusz Boy-Zielenski.

W pierwszym dniu obrad prezes Polskiej Akademii Literatury Wacław Sieroszewski wygłosił przemówienie z powodu zgonu akademika literatury śp. Bolesława Leśmiana. Pamięć zmarłego uczelnie Polska Akademia Literatury chwaliła miłośnika. Następnie załatwiono sberę spraw bieżących, wynikających z porządku dziennego. W drugim dniu obrad wybrano zgodnie z par. 23 regulaminu Polskiej Akademii Literatury, większością 2/3 głosów, nowym akademikiem literatury Jana Lorentowicza na miejsce opóźnione przez Karola Huberta Rostworowskiego.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO Z UDZIAŁEM MARSZAŁKA ŚMIGŁEGO - RYDZA

WARSZAWA. Wczorajsza uroczystość inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego miała specjalnie uroczysty charakter, ponieważ w ramach uroczystości odbyło się odsłonięcie przez Pana Marszałka Śmigłego Rydza popiersia Marszałka Piłsudskiego, którego imie nosi uniwersytet.

GŁOSY FRANCUSKIE O DEKLARACJI POLSKO - NIEMIECKIEJ

PARYŻ. Agencja Havasa komentując deklaracje polską i niemiecką w sprawie wzajemnego traktowania mniejszości, stwierdza, że rząd francuski wita je z zadowoleniem, ponieważ przyczynia się one do dalszej poprawy stosunków między Polską a Niemcami. Agencja Havasa dodaje, że rząd francuski był poinformowany przez rząd polski o przebiegu rozmów na ten temat

AMERYKA ZANIĘPOKOJONA

NOWY JORK. Na temat paktu włosko-niemiecko-japońskiego „New York Times” pisze, że w Waszyngtonie obawiają się pomocy. Jaka mogłaby otrzymać niektóre kraje Ameryki Południowej ze strony bloku antykomunistycznego na wypadek wybuchu „rewolucji narodowej”, ponieważ możliwa byłaby wówczas interwencja ze strony Związku Sowieckiego. Dalei dziennik zauważa, że nie tylko Portugalia, ale i inne państwa europejskie mogą zdecydować się przystąpić do lizy antykomunistycznej. Ruch ten może również przemieść się do Ameryki łacińskiej. Rząd interesy żywłowe Stanów Zjednoczonych mogłoby być zadowolony z pośredniego Koła u urzędowo zaniepokojone są - oświadcza dalej dziennik - rozwojem antydemokratycznych manewrów politycznych w niektórych częściach Ameryki południowej i centralnej, przewidując możliwość interwencji i wpływów europejskich w tej części świata.

Ułan

Dostałem w dzień imienin czapkę ułańską...
Teraz z drogi! Ułan jestem! Podziwajcie, państwo!
Gdy dosiędę dziś konika w galopie zwycięskim,
Niechaj wróg przede mną zmyka! Nie boję się kłęski!
Naprzód! Hurra!
Jak wichura!
Nie boję się kłęski!
I świat cały na koniku
objadę dokoła!
Rozkaz, panie pułkowniku!
Słucham! Pan mnie wołał?
Jestem gotów na rozkazy! Dłoń przy kasku, grzecznie!
Dziś niczego się nie boję, wszędzie mi bezpiecznie!
Naprzód! Hurra!
Jak wichura! Wszędzie mi bezpiecznie!
Jestem ułan, polski ułan! Spójrzcie! Nie wierzycie?
A ja mówię, moi państwo: Polsce oddam życie!

J. K.

Bawoły australijskie.

Zawsze tylko prawdę

Leszek i Jurek siedzieli na jednej ławce. Jurek nicostrożnie trącił Leszka w łokieć.

Chlap! i na Leszka czyściutkiem zeszycie wyskoczyła brzydka, czarna plama.

— Co teraz będzie? Leszek aż się zaczerwienił.

W tej chwili podszedł pan nauczyciel do ławki. Będzie się pewnie na niego gniewał. Jurkowi serce gwałtownie bić poczęło. Wie, że może się nie przyznać, iż to on zawinił. Leszek jest dobrym kolegą — skarżyć nie będzie... Ale właśnie dlatego Jur nie pozwoli, by go z jego przyczyny spotkała wymówka.

Wstaje i mówi:

— Proszę się nie gniewać na Leszka. To ja go trąciłem!

Dzielny jest Jurek! Zasluguje, by go za to szanować.

M. Moszyńska.

Święty Marcin na białym koniu.

Jak w listopadzie spadnie śnieg, to mówią, że święty Marcin na białym koniu przyjechał. Bo 12 listopada obchodzimy uroczystość św. Marcina. Święty Marcin był żołnierzem i to wzorowym żołnierzem. Od-

ważny, pracowity, usłużny i bardzo litościwy dla cierpiących. Nigdy najmniejszej krzywdy nikomu nie wyrządził. Gdy jeszcze nie był ochrzczony, ale już znał naukę Pana Jezusa, spotkał raz biedaka niemającego odkrycia i drżącego z zimna. Przeciął więc swój płaszcz na pół i okrył nim nędzarza. Tej samej nocy ukazał mu się Pan Jezus i powiedział: „Marcin choć dopiero katechumen, odział mnie swym płaszczem”. — Jakaś radość napelniała serce dzielnego żołnierza!

Żaby wstrzymały ruch uliczny w mieście.

W mieście Quimbernel przewoził onegdaj chłopak wiejski na rowerze żaby zamknięte w koszu. W pewnym momencie kosz upadł na ulicę i żaby rozpełzły się po jezdni. Przestraszony chłopak zaczął gonić po ulicy i zbierać je z powrotem do kosza. Tymczasem pojazdy, auta i doróżki zatrzymały się dopóki żaby laskawie nie zejdy z jezdni. Łoskot klaksonów nie przestraszał je wcale, gdyż ze stoicką miną trwały w oczekiwaniu przyglądając się dziwnym tworum. Dopiero gdy chłopak włożył ostatnią żabę do kosza, auta ruszyły z miejsca. Wypadek zdarzył się w Finlandii, kraju o bardzo wysokiej kulturze, więc nic dziwnego, że obywatele okazali się bardzo uprzejmi wobec żab, ale wątpliwym jest czy w innych europejskich miastach zdążyło by które z pędzących aut zauważyć drobne pełzające powoli po jezdni żaby.

— Jaka jest różnica między elektrycznością a błyskawicą?

— Za elektryczność płaci się, a błyskawica nic nie kosztuje.

W przedszkolu angielskim dzieci przyzwyczajają się do noszenia masek gazowych. Oby się im nigdy nie przydały — chyba w zabawie!

Listopad, owa rozmowa z matką

STAS:

Co to za dzień dziś taki wesoły, jakże to święto dziś, mamó? Braciszek mówił, że nie ma szkoły, chorągiew nad każdą bramą... Mamusia taka jest uśmiechnięta! Czy może czekasz na gości?

MAMA:

Słuchaj, syneczku, i zapamiętaj: to święto niepodległości. W tym dniu zrzuciła Polska kajdany, wygnana z granic swych wroga! Czy to rozumiesz, Stasiu kochany?

STAS:

Rozumiem, mamuro droga.

MAMA:

Przestali rządzić już od tej chwili obcy

STAS:

Wiem: Niemcy, Moskale. Oni dla Polski niedobry byli... Ja wiem, rozumiem to, ale powiedz, matusiu, jak to się stało, że sobie poszli? Dlaczego?

MAMA:

Cierpienie ojców to wywalczało, odwaga wojska naszego. Długa gromada żołnierzy mężna walczyła w ziemi obronie... Aż znowu Polska wolna, potężna! Mamy ojczyznę!

STAS:

A oni? MAMA: O kogo pytasz?

STAS:

... ci żołnierze, których właśnie mówiłaś...

MAMA:

... z nich życie dało w ofierze, aby nas wolność cieszyła!

— 114 —

ni przemytnika i czekać dalej. Oczywiście, gdy przemytnik długi czas nie będzie się ukazywał w skalnym otworze wywoła to zaniepokojenie wśród jego towarzyszy, rozumował słusznie admirał, wysła więc znów kogoś, wtedy chłopcy powinni następnego wysłannika również obezwładnić. Wrazie gdyby się to nie udało mieli broń i w każdej chwili mogli zaalarmować czatującego za zakrętem skalnym admirała z Bobem.

Dziewczynka miała ukrywać się w domku i tylko w ostateczności, dać kilka strzałów alarmowych, by przemytnicy myśleli, że grozi im wielkie niebezpieczeństwo.

Chłopcy postanowili zaraz przenieść się do grotty. Drabinę sznurową należało uprzątnąć, aby nie wzbudziła podejrzeń w załodze okrętu.

— No chłopcy zabieramy się do dzieła, powiedział admirał. I nie wystawiajcie nosa z grotty, by was nie zobaczyli zanim nie okaże się tego potrzebą.

Janek i Maciek przyrzekli we wszystkim stosować się do planów admirała. Wciągnęli drabinę i czekali, czekali całe popołudnie na okręt, ale przemytnicy nie kwapili się widocznie. Chłopcom już się znudziło to ciągle wypatrywanie, gdy właśnie na horyzoncie pojawiła się lekka smuga dymu.

Maciek i Janek podwoili uwagę.

Cyt — zaczyna się — rzekł z przejęciem Maciek ściskając mocno Janka za rękę.

— 111 —

— A we dnie ty sądzisz, że potrafimy stąd uciec?

— Mam wrażenie, że coś znów wymyśliły.

— Teraz będziemy czuwać na zmianę — rzekł Janek i pozamykał drzwi, zamknął również okiennice na żelazne sztaby. Maciek zasnął pierwszy. Potem mijaly godziny za godzinami. Janekowi żal było budzić przyjaciela. Tak smacznie chrapie, niech się wyśpi do rana — ja będę czuwał — mówił sobie, ale powieki coraz bardziej mu ciężaly, niby ołów. Jednak gdy rozległo się mocne łomotanie do drzewi, zerwał się na równe nogi.

— Jezus Maria! Kto tam? — zduszonym jeszcze ze snu głosem zawołał przebudzony Maciek i chwycił za leżącą obok łóżka strzelbę.

— Cicho, przez szparę zobaczymy kto, — rzekł Janek.

— Przez szparę padał promień jasny słońca, co nie miało zdziwić Janka. Był pewien przecież, że jest dopiero północ. Wydawało mu się, że przecież czuwał całą noc, ani wiedział jak zdrzemnął się, sejdząc na krześle i chrapał również głośno, jak leżący na łóżku Maciek do jasnego rana.

Tymczasem łomotanie do drzwi stawało się coraz gwałtowniejsze, chłopcy nic nie mogli przez szparę zobaczyć.

Słyszeli natomiast w przerwach między jedynym waleniem w drzwi, a drugim rozniewany głos.

— Co u diabła, za kawały! Kto tam siedzi w

